

KĀ RADUSIES DZIESMA „KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS”

**KLUSA NAKTS,
SVĒTA NAKTS**

F. Grūbera mūzika
J. Mora vārdi

*Klusa nakts, svēta nakts!
Visi dus. Nomodā
Vēl ir Jāzeps un Marija
Kūti Dāvida pilsētā —
Jēzus siltē dus,
Jēzus siltē dus.*

No - mo - dā vēl ir Jāzeps un Ma - ri - ja

Kū - ri - Dā - vi - da pil - sē - tā - Jē - zus si, ē - tē

dus, Jē - zus si, ē - tē dus

*Klusa nakts, svēta nakts!
Ganiem Dievs novēl pats
Dzirdēt eņģeļus slavējam,
Tuvu, tālu skandinām:
Kristus Glābējs ir klāt!
Kristus Glābējs ir klāt!*

*Klusa nakts, svēta nakts!
Dieva dēls, Tava acs
Mirdz mums dievīskā skaidrībā.
Nu ir dvesele pestīta,
Jo tu dzimis par mums,
Jo tu dzimis par mums.*

Netālu no Austrijas pilsētas Zalcburgas atrodas Oberndorfa. 1818.gada Ziemassvētkus gaidot, šī ciema baznīciņas mācītājs Jozefs Mors un ērģelnieks Francs Ksavers Grūbers nolēma svētku dievkalpojuma uzrakstīt jaunu dziesmiņu.

Mācītājs Mors drīz vien sacerēja tekstu un iedeva to savam draugam Grūberam ar lūgumu, lai tas uzrakstītu atbilstošu melodiju. Svētvakarā dziesma bija gatava. Tomēr, lai to atskaņotu, vajadzēja sagatavoties. 25.decembra rītā dievkalpojuma apmeklētāji pirmo reizi dzirdēja jauko dziesmu. Mors ģitāras pavadībā dziedāja tenora balsi, kurai pievienojās Grūbera bass. Mazā dievnama koris, tik tikko paspēdams iepazīties ar nošu tekstu, atkārtoja pantu noslēguma rindas. Klausītāji ļoti sajūsminājās un nolēma to atzīt par savu Ziemassvētku dziesmu.

Tomēr gadiem ilgi tas palika ciema noslēpums.

Sešus gadus vēlāk Oberndorfā ieradās kāds Cillertāles ērģelmeistars Karls Maurahers, lai šeit būvētu jaunas ērģeles. Strādājot viņš izdzirdēja jauku melodiju. Tā bija tik skaista, ka, atgriezies dzimtenē, viņš iemācīja „Kluso nakti” apkārtnes iedzīvotājiem.

Plašāks ļaužu loks ar šo dziesmu iepazinās, apmeklējot kādu koncertu Leipcigā, kur Cillertāles dziedoņi brāļi Štrasseri to bija iekļāvuši savā repertuārā. Pēc diviem gadiem dziesmu pirmo reizi izdeva viena no Leipcigas izdevniecībām. Notis nebija iekļauts ne komponista, ne teksta autora vārds, visi uzskatīja to par skaistu Tiroles tautas dziesmu.

Bet Oberndorfā un Zalcburgā „Klusa nakts, svēta nakts” ik gadus priecēja klausītājus tāpat kā toreiz, kad tā pirmo reizi ieskandēja Kristus dzimšanas svētkus.

Tas sākās gadsimta vidū. Dziesma pēkšņi bija dzirdama gan Drēzdenē un Leipcigā, gan Berlīnē, Ķelnē un Minhenē. 1860.gadā to varēja atrast jau vairākos dziesmu krājumos. Līdz mūsdienām „Klusa nakts, svēta nakts” ir skanējusi Domos, kapelās un ģimenes lokā. To zina un mīl ikviens cilvēks, kas svin Ziemassvētkus.

Dziesmas uzvaras gājiens ietver ne tikai zemes, kur ļaudis sarunājas vāciski, bet tā ir tulkota daudzās jo daudzās pasaules valodās un priecē dažādu kontinentu kristiešus. Arī latvieši katru gadu ar šo dziesmu sagaida Ziemassvētkus. Par to mēs varam pateikties Dignājas mācītājam

Karlam Jūliusam Vairiham, kurš dziesmu tulkoja latviešu valodā.

Ne visi ļaudis zina dziesmas vēsturi.

1873.gada pasaules izstādē Vīnē Amerikas paviljonā atradās kāda nošu grāmata, kurā bija iekļauta melodija ar nosaukumu „Zalcburgas korālis”. Nu sākās meklējumi, lai noteiktu dziesmas izcelsmi. Komponista Franca Ksavera Grūbera dēls ar vairāku rokrakstu palīdzību spēja pierādīt, ka autors ir viņa tēvs. Tomēr speciālisti joprojām diskutē par tās rašanos un muzikālo vērtību. Lai nu kā, bet diskusijas nespēj mazināt prieku, ko izjūtam, kad Ziemassvētkos atskan „Klusa nakts, svēta nakts”.

Mūsu gadsimta sākumā Oberndorfas Nikolaja baznīca tika nojaukta. Tā bija kļuvusi pārāk nedroša un draudēja sabrukt. Tikai daudz vēlāk, 1937.gadā, Oberndorfā iesvētīja Grūbera – Mora piemiņas kapelu, lai godinātu divus vienkāršos un dievbijīgos vīrus, kuri pasaulei dāvāja skaisto Ziemassvētku dziesmu.

(No grāmatas „Ziemassvētku laiks”)